

LISTA 2

CAŁKI KRZYWOLINIOWE ZORIENTOWANE POLA WEKTOROWE

1. Obliczyć całki krzywoliniowe zorientowane z podanych pól wektorowych po wskazanych łukach (zorientowanych zgodnie z parametryzacją):

a) $\vec{F}(x, y) = (x^2 + y^2, xy)$, $\Gamma : x = t, y = e^t$, gdzie $t \in [0, 1]$;

b) $\vec{F}(x, y) = (\ln x, \ln y)$, $\Gamma : y = x^2$, gdzie $x \in [1, e]$;

c) $\vec{F}(x, y) = (x + y^2, y)$, gdzie Γ jest dolną połową elipsy $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$ zorientowaną przeciwnie do ruchu wskazówek zegara;

d) $\vec{F}(x, y) = \left(\frac{x}{y}, \frac{1}{y-1}\right)$, $\Gamma : x = t - \sin t, y = 1 - \cos t$, gdzie $t \in [\frac{1}{6}\pi, \frac{1}{3}\pi]$;

e) $\vec{F}(x, y, z) = \frac{(x, y, z)}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2 - x - y + 2z}}$, Γ – odcinek o początku $(1, 1, 1)$ i końcu $(4, 4, 4)$.

2. Obliczyć całki krzywoliniowe zorientowane z podanych pól wektorowych po wskazanych łukach zamkniętych:

a) $\vec{F}(x, y) = (x^2y, xy(y+1))$, $\Gamma : x^2 + y^2 + 2y = 0$, zorientowany dodatnio;

b) $\vec{F}(x, y) = (y, -x)$, $\Gamma : x = a \cos^3 t, y = a \sin^3 t$, gdzie $t \in [0, 2\pi]$ i $a > 0$, zorientowany dodatnio;

c) $\vec{F}(x, y, z) = (y, z, x)$, Γ – linia śrubowa: $x = r \cos t, y = r \sin t, z = bt$, gdzie $t \in [0, 2\pi]$, $r, b > 0$, zamknięta odcinkiem łączącym jej końce (orientacja linii śrubowej zgodna z parametryzacją).

3. Sprawdzić, że podane całki nie zależą od kształtu krzywej całkowania. Następnie znaleźć potencjał odpowiedniego pola wektorowego i obliczyć całki:

a) $\int_{(0,0)}^{(1, \frac{\pi}{2})} e^x \cos y dx - e^x \sin y dy$;

b) $\int_{(1,\pi)}^{(2,\pi)} \left(1 - \frac{y^2}{x^2} \cos \frac{y}{x}\right) dx + \left(\sin \frac{y}{x} + \frac{y}{x} \cos \frac{y}{x}\right) dy$ (Wsk. Zauważyć, że $\frac{\partial U}{\partial y}$ jest pochodną iloczynu funkcji);

c) $\int_{(1,1,1)}^{(0,2,3)} \left(1 - \frac{1}{y} + \frac{y}{z}\right) dx + \left(\frac{x}{z} + \frac{x}{y^2}\right) dy - \frac{xy}{z^2} dz$;

d) $\int_{(1,1,1)}^{(2,3,4)} (x^2 - 2yz) dx + (y^2 - 2xz) dy + (z^2 - 2xy) dz$.

4. Wykorzystując twierdzenie Greena obliczyć podane całki krzywoliniowe zorientowane po dodatnio zorientowanych krzywych zamkniętych:

a) $\oint_{\Gamma} (1 - x^2)y dx + x(1 + y^2) dy$, Γ – okrąg $x^2 + y^2 = R^2$;

b) $\oint_{\Gamma} (x + y^2) dx + (x^2 + y^2) dy$, Γ – trójkąt o wierzchołkach $(1, 1), (3, 2), (3, 5)$;

c) $\oint_{\Gamma} \sqrt{x^2 + y^2} dx + y[xy + \ln(x + \sqrt{x^2 + y^2})] dy$, Γ składa się z łamanej o wierzchołkach $(1, 0), (e, 0), (e, 1)$ oraz wykresu funkcji $y = \ln x$, gdzie $1 \leq x \leq e$, wykonać rysunek.

5. Za pomocą całki krzywoliniowej obliczyć pola obszarów ograniczonych podanymi krzywymi zamkniętymi:

a) elipsa Γ : $x = a \cos t, y = b \sin t$, gdzie $t \in [0, 2\pi]$;

b) kardioda Γ : $x = 2 \cos t - \cos 2t, y = 2 \sin t - \sin 2t$, gdzie $t \in [0, 2\pi]$.

6. Obliczyć pracę w podanych polach wektorowych podczas ruchu po wskazanych łukach zorientowanych:

a) $\vec{F}(x, y) = (2xy, x^2)$, Γ – dowolny łuk łączący punkty $(1, 0), (0, 3)$;

b) $\vec{F}(x, y, z) = (xy, y + z, z)$, Γ – linia śrubowa: $x = \cos t, y = \sin t, z = t$ od punktu $A = (1, 0, 0)$ do punktu $B = (-1, 0, \pi)$;

c) $\vec{F}(x, y, z) = (-x, -y, -z)$ wzdłuż dowolnego łuku Γ łączącego punkt $A = (x_1, y_1, z_1)$ należący do sfery $x^2 + y^2 + z^2 = r^2$ z punktem $B = (x_2, y_2, z_2)$ należącym do sfery $x^2 + y^2 + z^2 = R^2$;

d) $|\vec{F}(x, y, z)|$ jest odwrotnie proporcjonalny do odległości punktu (x, y, z) od osi Oz , przy czym wektor $\vec{F}(x, y, z)$ jest prostopadły do osi Oz i ku niej skierowany, Γ – ćwiartka okręgu $x = \cos t, y = 1, z = \sin t$, gdzie $t \in [0, \frac{\pi}{2}]$, wykonać rysunek.

7. Dla podanych funkcji wyznaczyć gradienty:

a) $f(x) = (x^2 + y^2)z$;

b) $f(x) = \sqrt{x^2 + y^3 + z^4}$.

8. Dla podanych pól wektorowych znaleźć rotację i dywergencję:

a) $\vec{F} = (xy, yz, zx)$;

b) $\vec{F} = (x^3y, 2yz^2, xz)$;

c) $\vec{F} = (\sin(yz^2), xz^2 \cos(yz^2), 2xyz \cos(yz^2))$.

9. Udowodnić, że przy odpowiednich założeniach

a) $\text{rot}(f \vec{F}) = (\text{grad } f) \times \vec{F} + f \text{rot } \vec{F}$;

b) $\text{div}(\text{rot } \vec{F}) = 0$.

Odpowiedzi:

1. a) $\frac{3}{4}e^2 + \frac{1}{12}$, b) $e^2 + 2$, c) $\frac{4}{3}ab^2$, d) $\frac{\pi^2}{24} + \frac{1-\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} \ln 3$, e) $3\sqrt{3}$;

2. a) 0, b) $-\frac{3}{4}\pi a^2$, c) $-r^2\pi$;

3. a) -1 ; b) $\pi + 1$, c) -1 , d) -14 ;

4. a) $\pi R^4/2$, b) -2 , c) $\frac{2}{3}(3 - e)$;

5. a) πab , b) 6π ;

6. d) $k \ln 2/2$, gdzie k jest współczynnikiem proporcjonalności;

8. a) $\text{rot}(\vec{F}) = (-y, -z, -x)$, $\text{div}(\vec{F}) = x + y + z$, b) $\text{rot}(\vec{F}) = (-4yz, -z, -x^3)$, $\text{div}(\vec{F}) = 3x^2y + 2z^2 + x$, c) $\text{rot}(\vec{F}) = \vec{0}$, $\text{div}(\vec{F}) = -xz^2(z^2 + 4y^2) \sin(yz^2) + 2xy \cos(yz^2)$.